درس ۵: جمعیت ایران

مطالعات اجتماعی - پایه پنجم ابتدایی

طراحی و تولید شده توسط وب‌سایت
دیجی معلم (Digimoallem.ir)

بچه‌های عزیز، کلمه «جمعیت» یعنی چی؟ 🤔

حتماً تا حالا کلمه «جمعیت» به گوشتون خورده. به نظرتون این کلمه چه چیزی رو به ذهن میاره؟

پاسخ:
به مجموعه افرادی که در یک جا زندگی می‌کنند، «جمعیت» می‌گویند.

بیایید با هم حساب و کتاب کنیم! 🧮 (پاسخ فعالیت‌ها)

۱. جمعیت کلاس شما چند نفر است؟ (مثلاً ۳۰ نفر)

۲. جمعیت کل مدرسه شما چند نفر است؟ (مثلاً ۳۰۰ نفر)

۳. جمعیت کلاس ششم بیشتر است یا کلاس شما؟
(بستگی به مدرسه دارد!)

نکته مهم: آیا می‌دانید جمعیت شهر یا روستای شما چقدر است؟
هرچه از کلاس به مدرسه و بعد به شهر می‌رویم، جمعیت بزرگ و بزرگ‌تر می‌شود!

چرا جمعیت جوان و شاداب برای کشور مفیده؟ ⭐

اگر تعداد تولدها از مرگ‌ومیرها بیشتر باشد، جمعیت افزایش می‌یابد.

۱. نیروی کار: جوانان با تحصیل و تلاش به پیشرفت کشور کمک می‌کنند.

۲. دفاع از کشور: نیروی بیشتری برای محافظت از میهن عزیزمان داریم.

۳. خانواده شاد: هیچکس تنها نمی‌ماند؛ با خواهر و برادرهایمان بازی می‌کنیم و به هم کمک می‌کنیم.

برای یادگیری بهتر به سایت Digimoallem.ir سر بزن!

ماشین زمان جمعیت ایران! ⏳ (پاسخ فعالیت صفحه ۲۶)

به نمودار نگاه کنید! جمعیت ایران در سال ۱۳۳۵ فقط ۱۹ میلیون نفر بود، اما در سال ۱۴۰۰ به ۸۵ میلیون نفر رسید! از این مقایسه چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

نتیجه‌گیری:
آفرین! نتیجه می‌گیریم که جمعیت کشور ما در سال‌های گذشته با سرعت بسیار زیادی رشد کرده و چند برابر شده است.

آیا همه جای ایران شلوغ است؟ 🗺️
همان‌طور که در نقشه می‌بینید، جمعیت در جای ایران به طور یکسان پراکنده نشده است! بعضی جاها جمعیت بسیار زیادی دارند و بعضی جاها خلوت هستند.
اما چرا؟ بیایید با هم به ۴ ناحیه مختلف ایران سفر کنیم تا دلیلش را بفهمیم! 👇
برای یادگیری بهتر به سایت Digimoallem.ir سر بزن!

ناحیه ۱: پایتخت شلوغ ما (تهران و اطراف آن) 🏙️

این ناحیه پرجمعیت‌ترین جای کشور است!

❓ چرا اینقدر شلوغ است؟

- ⭐ - چون تهران پایتخت است.
- ⭐ - وجود اداره‌ها، دانشگاه‌ها و کارخانه‌های بزرگ.
- ⭐ - این امکانات، جمعیت زیادی را برای کار و تحصیل به خود جذب کرده است.

ناحیه ۲: کناره سبز دریای خزر

این ناحیه وسعت کمی دارد، اما جمعیت زیادی را در خود جای داده است!

راز این جمعیت زیاد چیست؟

- آب و هوای مساعد و عالی.
- باران کافی.
- خاک حاصلخیز که باعث رونق شدید کشاورزی شده است.

طراحی گرافیک آموزشی: Digimoallem.ir

ناحیه ۳: کوهپایه‌های پربرکت ⛰️⛏️

نواحی کوهپایه‌ای رشته‌کوه‌های البرز، زاگرس، آذربایجان و خراسان. در اینجا شهرها و روستاهای پرجمعیت زیادی به وجود آمده است.

دلیل پرجمعیت بودن کوهپایه‌ها چیست؟

- ⛰️ - آب و هوای معتدل و خوب.
- ⛰️ - خاک آبرفتی (که برای کشاورزی عالی است).
- ⛰️ - وجود معدن‌های مختلف.

ناحیه ۴: دشت‌های خلوت و کویری ☀️🐪

نواحی داخلی ایران (مثل دشت کویر و دشت لوت) بسیار کم‌جمعیت یا کاملاً خالی از جمعیت هستند!

چرا کسی اینجا زندگی نمی‌کند؟

- ☀️ - بارندگی بسیار کم.
- ☀️ - زمین‌های شور و خاک نامناسب برای کشاورزی.

طراحی گرافیک آموزشی: Digimoallem.ir

زنگ تفریح و پرسش! 💡 (پاسخ فعالیت‌های ۶، ۷ و ۸)

سوال ۶: چند شهر از ناحیه ۲ و ۳ مثال بزنید؟

پاسخ:
- ناحیه ۲ (رشت، ساری)
- ناحیه ۳ (تبریز، اصفهان، مشهد).

سوال ۷: شهر شما در کدام ناحیه است؟

(روی نقشه با کمک معلم شهر خود را پیدا کنید!)

سوال ۸: هرچه به سمت کوهپایه‌ها پیش برویم، جمعیت بیشتر می‌شود یا کمتر؟ چرا؟

پاسخ: بیشتر می‌شود! چون آب و هوای معتدل‌تر، رودهای پرآب‌تر و خاک آبرفتی برای کشاورزی دارند.

مهاجرت یعنی چه؟

آیا می‌دانستید یکی از مهم‌ترین دلایل تغییر جمعیت در یک ناحیه، مهاجرت است؟

مهاجرت یعنی اینکه مردم برای زندگی یا کار
از جایی به جای دیگر بروند.

چرا مردم مهاجرت می‌کنند؟ (عوامل دورکننده و جذب‌کننده)

عوامل دورکننده (ناحیه الف)

- خشکسالی و کمبود آب
- جنگ
- کمبود درآمد و شغل

عوامل جذب‌کننده (ناحیه ب)

- شغل‌های بیشتر
- درآمد بهتر
- بیمارستان‌های مجهز
- دانشگاه‌ها و فروشگاه‌های بزرگ

اگر شما شهردار بودید چه می‌کردید؟! 🤔 (پاسخ فعالیت ۱۰)

چه کارها و برنامه‌هایی باید در ناحیه **الف (محروم)** اجرا شود تا مردم در همان‌جا بمانند و مهاجرت نکنند؟

1. **پیشنهاد اول:** ساخت کارخانه‌ها و کارگاه‌ها برای ایجاد شغل و درآمد بیشتر برای جوانان.

2. **پیشنهاد دوم:** ساخت بیمارستان‌های مجهز، مدرسه‌های خوب و امکانات رفاهی تا مردم نیازی به رفتن به شهرهای بزرگ نداشته باشند.

3. **پیشنهاد سوم:** مدیریت صحیح آب و کمک به کشاورزان.

شما عالی بودید! خلاصه درس امروز 🌟

- یاد گرفتیم «جمعیت» چیست و چرا جمعیت جوان برای کشور مفید است.
- با ۴ ناحیه جمعیتی ایران (از تهران شلوغ تا کویرهای خلوت) آشنا شدیم.
- فهمیدیم «مهاجرت» چیست و چه عواملی مردم را جذب یا دور می‌کنند.

خسته نباشید!

تهیه، طراحی و تولید اختصاصی توسط: وب‌سایت دیجی معلم
برای دانلود پاورپوینت‌های بی‌نظیر بیشتر به Digimoallem.ir مراجعه کنید.